TEGENBEGROTING VOOR EEN RECHTVAARDIGE OVERHEID EN EEN BLOEIENDE SAMENLEVING

CHRISTELIJK-SOCIAAL ALTERNATIEF VOOR 2025

ChristenUnie

Geef geloof een stem

Inleiding

De ChristenUnie gelooft in een constructieve politiek. Niemand in Nederland wordt beter van politieke spelletjes of gespeelde verontwaardiging. Het is aan politici om keuzes te maken die goed zijn voor het land en daarbij ook eerlijk te zijn over wat niet kan, omdat politiek kiezen in schaarste is.

Ook nu het CPB dit jaar de tegenbegrotingen niet doorrekent, een keuze die we betreuren, leggen wij graag onze kaarten op tafel. Wie zoals de ChristenUnie hoog opgeeft van verantwoordelijke politiek, moet ook leveren. Kortgezegd kiezen we voor een hoopvolle koers. We gaan daarbij voor een rechtvaardige overheid en zetten de samenleving voorop. Tegelijk doen we dat financieel degelijk. Onder de streep zijn de overheidsfinanciën bij de ChristenUnie in betere handen dan bij het kabinet.

Voor een samenleving met toekomst voor kinderen

We draaien de bezuinigingen op in verbondenheid samenleven terug: de Maatschappelijke Diensttijd en de giftenaftrek houden we geheel overeind. Gezinnen met kinderen blijven bij het kabinet achter in koopkracht op huishoudens zonder kinderen, daarom gaat de kinderbijslag omhoog. De te betalen belasting op inkomen uit arbeid gaat omlaag, zowel voor de lagere als de middeninkomens, terwijl bijvoorbeeld het vervuilen van onze leefomgeving sterker wordt belast. De langstudeerboete gaat niet door, evenals de bezuiniging op de GGD's. We hebben in tegenstelling tot het kabinet lessen geleerd van de vorige pandemie en willen bij een volgende pandemie niet meer dat zoals toen het land platgelegd wordt. De tandarts komt in het basispakket, zodat de miljoen Nederlanders die nu nooit bij de tandarts komen, dat voortaan wel kunnen. En we bezuinigen niet op preventiebeleid, zoals dit kabinet doet. Immers, voorkomen is beter dan genezen. Verder geven we met een slimme bouwpremie een impuls aan de bouw van betaalbare woningen en blijven we structureel investeren in kwetsbare wijken. We draaien de btw-verhoging op boeken, tijdschriften en kranten terug, omdat leesvaardigheid en toegankelijkheid van de journalistiek van groot belang zijn.

Voor een rechtvaardige overheid

We trekken meer geld uit voor wijkagenten en de aanpak van ondermijnende drugscriminelen en mensenhandel. En we trekken 1,8 miljard euro extra uit om de ereschuld aan het Gronings aardbevingsgebied nu voor eens en voor altijd in te lossen. Ook behouden we de spreidingswet en de bed-bad-broodregeling, omdat het ongewenst is dat uitgeprocedeerden op straat moeten slapen. We voorkomen dat gemeenten vanaf 2026 fors moeten bezuinigen op cruciale voorzieningen door het Gemeentefonds met honderden miljoenen uit te breiden.

Voor een bloeiend land

We keren de prijsstijging van treinkaartjes, houden het regionaal OV in stand én verbeteren de verkeersveiligheid op N-wegen in de regio. We onderstrepen de mooie woorden van de coalitie over de Nedersaksenlijn. Maar omdat ambities zonder financiering de zaak niet verder brengen, reserveren we daarvoor met 1 miljard euro ook het benodigde geld. En dankzij het grotendeels wegbezuinigen van het transitiefonds, is er geen geld meer voor het verbeteren van de natuur- en waterkwaliteit. Daarom investeren wij daar met 1,5 miljard euro fors extra in, omdat water en natuur voor ons geen restpost op de balans zijn. De extra incidentele investeringen betalen we door geen geld te stoppen in 4, maar in 2 grote kerncentrales, conform de afspraak in de vorige regeerperiode.

Voor een degelijke begroting

De ChristenUnie staat niet alleen voor sociaal, rechtvaardig en duurzaam beleid, maar ook voor een degelijke en economisch verstandige begroting. De economie draait goed, de spanning op de arbeidsmarkt is nog altijd levensgroot. In tijden als deze de begrotingstekorten hoog laten oplopen en dus veel geld de economie inpompen is niet verstandig en onnodig. En hoewel het kabinet voor komend jaar echt geen beroerd begrotingsbeleid voert, lopen de begrotingstekorten en de staatsschuld de jaren daarna wel verder op. Om deze redenen kiest de ChristenUnie ervoor om per saldo zuiniger dan het kabinet te begroten, waarbij het EMU-saldo in 2025 ruim 1,2 miljard euro beter is dan bij het kabinet en structureel 2,5 miljard euro. Zo houden we de begrotingstekorten op langere termijn waarschijnlijk ook onder de Europese norm van 3% en bouwen we in de beste traditie van de Jozefeconomie buffers op voor mindere tijden die ongetwijfeld zullen komen.

Begrotingstabel

Tegenbegroting ChristenUnie		Budgettair in mld (- is saldoverbeterend)		
Nr.	Maatregel	Incidenteel	2025	Structureel
Voor een samenleving met toekomst voor kinderen				
Uitgaven				
1	Maatschappelijke diensttijd behouden		0,152	0,200
2	Geen bezuiniging op maatschappelijk middenveld		0,025	0,100
3	Verhogen kinderbijslag		0,100	0,100
4	Elke provincie een techniekhavo		0,010	0,010
5	Geld voor startende onderzoekers		0,050	0,050
6	Geen boete op langer studeren		0,000	0,282
7	Betaalbaar bouwen en wonen: bouwpremie voor elke betaalbaar gebouwde huurwoning		0,050	0,100
8	Wet vereenvoudiging huurtoeslag z.s.m. doorvoeren		0,000	0,075
9	Maak Volkshuisvestingsfonds structureel		0,000	0,025
10	Tandarts in basispakket, eigen risico minder omlaag		0,000	0,000
11	Toegankelijke en betaalbare zorg, ook in de regio		0,050	0,050
12	Terugdraaien bezuiniging publieke gezondheid		0,050	0,300
13	Preventieakkoord doortrekken		0,000	0,060
14	Uitvoering wet integrale suïcidepreventie		0,000	0,014
Lasten				
15	Giftenaftrek behouden		0,049	0,061

16	Terugdraaien btw-verhoging op boeken, kranten en tijdschriften		0,000	0,419
17	Koopkracht via eenvoudige verlaging van de belasting op arbeid: verlaging tarief inkomstenbelasting		1,326	1,326
18	Verdere structurele eenvoudige verlaging van de belasting op arbeid (smeermiddel belastinghervorming)		0,000	1,000
19	Aangrijpingspunt toptarief verlagen		-0,408	-0,408
20	Deels ongedaan maken verhoging arbeidskorting		-0,254	-0,254
21	Verhoging algemene heffingskorting		0,254	0,254
22	Verlaging werkgeverslasten voor personeel in vaste dienst		0,100	0,100
23	Ongezonde consumptie ontmoedigen - Verbruiksbelasting e-sigaretten/vapes		0,000	-0,200
24	Ongezonde consumptie ontmoedigen - naar een echte suikerbelasting		0,000	-0,200
Voor een rechtvaardige overheid				
Uitgaven				
25	Investeer in extra wijkagenten		0,050	0,100
26	Intensivering aanpak ondermijnende drugscriminaliteit		0,020	0,040
27	Intensivering aanpak mensenhandel		0,005	0,010
28	Volledig aflossen ereschuld aan Groningen	1,800		
29	Niet bezuinigen op ontwikkelingssamenwerking		0,300	1,000
30	Behoud BBB-regeling (bed, bad, brood) tegen dakloosheid		0,015	0,015
31	Behoud spreidingswet		0,000	0,095

32	Behoud gemeentelijke voorzieningen (Gemeentefonds)		0,000	0,400
33	Financiering politieke partijen		0,000	0,004
Voor een bloeiend land				
Uitgaven				
34	Extra prijsstijging NS voorkomen		0,040	0,080
35	Regionaal OV - BDU (in stand houden Bikkergelden)		0,100	0,100
36	Verbeteren verkeersveiligheid N-wegen in de regio	0,200		
37	Aanleg Nedersaksenlijn	1,000		
38	Van 4 naar 2 grote kerncentrales	-4,500		
39	Agrarisch natuurbeheer door boeren		0,100	0,000
40	Voorkomen bezuiniging op zorg voor water en natuur	1,500		
41	Vroegpensioen voor zware beroepen structureel regelen		0,000	0,070
Lasten				
42	Betaal de echte prijs - de energiebelasting op aardgas minder degressief		0,000	0,000
43	Betaal de echte prijs - houd de diesel blank		0,000	-0,141
44	Betaal de echte prijs - verdere verhoging vliegbelasting		-0,150	-0,300
45	Betaal de echte prijs - verhogen leidingwaterbelasting en invoeren grondwaterbelasting		0,000	-0,500

46	Betaal de echte prijs - heffing op niet-afbreekbare smeermiddelen		0,000	-0,200
Voor een degelijke begroting				
Uitgaven				
47	Kosten van politie inzet sterker beleggen bij organisatoren		0,000	-0,019
48	Eigen bijdrage wijkverpleging Zvw volwassenen: inkomensafhankelijk en max 5 euro per uur		0,000	-0,500
49	Productievere ambtenaren		-0,111	-0,500
50	AOW baseren op BRP-register		0,000	-0,272
Lasten				
51	Beperken voordelen arbeidsmigranten		-0,300	-0,300
52	Exit-heffing (inwonerschapsfictie voor IB na emigratie)		0,000	-0,200
53	Renteaftrekbeperking in VPB op 20% houden		-0,432	-0,419
54	Houd MKB-winstvrijstelling op 12,03%		-0,093	-0,093
55	Inkoop eigen aandelen gelijk behandelen aan dividend		-0,800	-0,800
56	Afschaffen doorwerking pijler 2 pensioensopbouw op arbeidskorting		0,000	-1,800
57	Vereenvoudiging erfbelasting		-1,000	-1,200
58	Afschaffen verlaagd tarief kampeerterreinen, bioscopen en dagrecreatie		0,000	-0,312
59	Vereenvoudiging - snellere afschaffing Wet Hillen		-0,418	0,000
60	Verhoging alcoholaccijns		-0,100	-0,300
	Totaal	**0,000**	**-1,220**	**-2,478**

Toelichting per maatregel

Nr.	Toelichting
	Voor een samenleving met toekomst voor kinderen
Uitgaven	
1	De coalitie schaft de Maatschappelijke diensttijd (MDT) af. Deze bezuiniging op samenleven draaien we terug. Juist bij MDT ontwikkelen jongeren hun talenten, ontmoeten ze anderen buiten hun bubbel en leren ze iets te doen voor een ander.
2	De coalitie bezuinigt fors op rijksbrede subsidies. Deze bezuiniging landt voor een deel bij het maatschappelijk middenveld; denk aan vrijwilligersorganisaties. Dat deel draaien we terug.
3	De ChristenUnie kiest voor kinderen en gezinnen, en verhoogt daarom de kinderbijslag. Bovendien stijgt bij het kabinet de koopkracht voor gezinnen met kinderen minder dan voor huishoudens zonder kinderen. Dat trekken we rechter.
4	Naast het vmbo verdient ook de havo een volwaardig techniekprofiel. Ook op de havo zitten immers jongeren die graag praktisch aan de slag willen en technische vaardigheden willen ontwikkelen. Daarom zet de ChristenUnie in op een techniekhavo in elke provincie, zodat elke leerling naar een techniekhavo kan bij hem of haar in de buurt.
5	Flink bezuinigen op onderzoek en onderwijs betaal je als samenleving later terug. De ChristenUnie draait daarom een deel van deze bezuinigingen van het kabinet terug, juist zodat er ten opzichte van de kabinetsplannen meer startersbeurzen beschikbaar zijn voor onderzoekers die naar eigen inzicht onderzoek kunnen doen.
6	De langstudeerboete is een boete voor studenten die mantelzorg verlenen, chronisch ziek zijn, een bestuursjaar doen of om een andere reden iets langer over hun studie doen. We schrappen daarom deze maatregel.
7	Om de woningbouw uit het slop te trekken wil de ChristenUnie dat het rijk voor elke betaalbaar gebouwde huurwoning een premie uittrekt. Dat vergroot de prikkel om te bouwen en verkleint het tekort aan betaalbare huurwoningen.
8	Als gevolg van de Wet vereenvoudiging huurtoeslag stijgt de eigen bijdrage van de huurder met recht op huurtoeslag. De ChristenUnie maakt deze daling van de huurtoeslag ongedaan.

9 De ChristenUnie wil dat de overheid blijft investeren in wijken met weinig sociale cohesie en andere problemen. Daarom maken we het Volkshuisvestingsfonds structureel.

10 De tandarts is duur. Mede als gevolg hiervan gaan zo'n 1 miljoen Nederlanders nooit naar de tandarts, met de nodige sociale en economische gevolgen van dien. De ChristenUnie brengt tandartszorg (periodieke controles en het vullen van gaatjes) terug in het basispakket. In ruil daarvoor daalt het eigen risico minder.

11 Een vertrouwde huisarts en een bereikbare spoedeisende hulp (SEH) is een belangrijke voorwaarde voor een toegankelijke gezondheidszorg, ook in de regio. De ChristenUnie zet zich om startende huisartsen te helpen om zo private equitypartijen de wind uit de zeilen te nemen. Ook kiezen we voor een financiële impuls om SEH's in de regio open te houden.

12 De covidperiode heeft ons geleerd dat je altijd voorbereid moet zijn op onverwachte noodsituaties en dat een goede algemene gezondheid van belang is. Daar zijn onder andere sterke GGD's en een goede infectieziektebestrijding voor nodig. Daarom draait de ChristenUnie de bezuiniging van het kabinet terug.

13 Voorkomen is beter dan genezen. Daarom trekt de ChristenUnie geld uit om het preventieakkoord structureel doorgang te laten hebben.

14 Zelfdoding is de grootste doodsoorzaak bij jongeren. De ChristenUnie probeert dat terug te dringen en trekt voor de uitvoering van de Wet integrale suïcidepreventie 14 miljoen euro uit. Dat geld is voor de uitvoering bij gemeenten, hulpverlening, voorlichting en onderzoek.

Lasten

15 Gul geefgedrag moet je stimuleren, niet belasten. De ChristenUnie houdt de giftenaftrek daarom volledig in stand.

16 Betaalbare boeken, kranten en tijdschriften zijn van groot belang voor de leesvaardigheid en de toegankelijkheid van de journalistiek. De belastingen hierop verhogen is onverstandig. De ChristenUnie draait dit voornemen van de coalitie daarom terug. Deze maatregel is met 60 miljoen euro naar beneden bijgesteld omdat de tegemoetkoming aan scholen als compensatie voor de btw-verhoging op schoolboeken niet hoeft te worden uitgekeerd.

17 De ChristenUnie wil een fundamentele herziening van het belasting- en toeslagenstelsel: het moet eenvoudiger, rechtvaardiger en de marginale druk moet fors omlaag. Zolang de toeslagen en inkomensafhankelijke heffingskortingen niet teruggedrongen worden, laten we het

tweeschijvenstelsel in stand. Daarmee verlagen we de belasting op arbeid voor middeninkomens van 37,48% naar 35,82%.

18 Voor de fundamentele vereenvoudiging van het belastingstelsel trekt de ChristenUnie een miljard uit. Deze lastenverlichting voorkomt eventuele koopkrachtverslechteringen van bepaalde groepen als gevolg van de belastingherziening.

19 In het Belastingplan 2025 wordt het aangrijpingspunt van het toptarief in de inkomstenbelasting verhoogd van 75.624 naar 76.816 euro (een lastenverlichting voor de hoogste inkomens). De ChristenUnie draait deze verhoging terug.

20 In het Belastingplan 2025 wordt de arbeidskorting verhoogd met 67 euro. Dit is een fiscale benadeling van eenverdieners en arbeidsongeschikten. De ChristenUnie draait deze verhoging daarom deels terug.

21 De coalitie verlaagt in het Belastingplan 2025 de algemene heffingskorting. Deze belastingverhoging voor met name lagere middeninkomens draait de ChristenUnie deels terug.

22 Idealiter nemen bedrijven hun personeel in vaste dienst, de arbeidsmarkt is al genoeg geflexibiliseerd. Daarom verlaagt de ChristenUnie de werkgeverslasten bij vaste contracten.

23 Anders dan op sigaretten en tabak wordt over e-sigaretten (vapes) geen accijns betaald, terwijl vapes wel schadelijk zijn voor de gezondheid. Daarom wil de ChristenUnie zo snel als mogelijk een verbruiksbelasting op e-sigaretten introduceren.

24 Momenteel bestaat er een 'domme' belasting op frisdrank. De ChristenUnie wil dit omvormen naar een slimme suikerbelasting naar Frans of Engels model, die de werkelijke hoeveelheid suiker belast. Pure vruchtensappen worden daarbij gedeeltelijk ontzien.

Voor een rechtvaardige overheid

Uitgaven

25 De wijkagent zit in de haarvaten van de dorpen en buurten en maakt 'in de eerste lijn' het verschil als het gaat om jongeren die dreigen af te glijden in de criminaliteit of crimineel geld dat bovengronds komt en tot ondermijning leidt. De ChristenUnie investeert daarom extra in wijkagenten.

26 We investeren in een Nationaal Programma tegen Drugscriminaliteit. Ondermijnende drugscriminelen teisteren woonwijken, boerenerven, onze havens en transportbedrijven. Drugs zijn ondertussen steeds normaler onder jongeren. De grens is bereikt. We starten een brede campagne

tegen de normalisering, investeren in de wijkagent, en bouwen verder aan een barrieremodel in alle sectoren om ondermijning tegen te gaan.

27 De ChristenUnie garandeert dat de diverse uitstapprogramma's en de opvang van slachtoffers van mensenhandel met multiproblematiek (OMM) door kunnen gaan. Ook trekken we de benodigde financiën uit om de Wet regulering sekswerk (WRS) zo snel mogelijk in werking te laten treden.

28 De ereschuld aan Groningen moet ingelost. Daarom voert de ChristenUnie het gehele advies van de Commissie Van Geel uit. Met het extra geld kunnen onuitlegbare verschillen in de compensatie van aardbevingsslachtoffers worden opgelost, en de leefbaarheid in Groningse buurten, dorpen en wijken verbeterd.

29 De coalitie bezuinigt 2,4 miljard op ontwikkelingssamenwerking, maar beperkt tegelijkertijd de toerekening van de opvangkosten van asielzoekers aan het OS-budget. Hierdoor resteert per saldo een bezuiniging. De ChristenUnie verhoogt daarom het OS-budget met 1 miljard euro. Mocht onverhoopt blijken dat toch meer geld nodig is om de bezuiniging ongedaan te maken, trekken we dat uit.

30 De ChristenUnie houdt de rijksbijdrage aan de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV's) in stand. Het is ongewenst dat mensen die geen recht hebben op een verblijfsstatus, maar niet uitgezet kunnen worden, op straat gaan zwerven. De LVV's bieden opvang en dragen bij aan het uiteindelijke vertrek van uitgeprocedeerden.

31 De druk op de opvanglocatie in Ter Apel is te groot. Het is nodig asielzoekers eerlijk te verdelen over het hele land. Daarom is de ChristenUnie voor de spreidingswet.

32 De gemeentelijke financiën verkeren in zwaar weer. Dat leidt onherroepelijk tot bezuinigingen op onderwijshuisvesting, zwembaden, infrastructuur en andere gemeentelijke voorzieningen. Dat moet waar nodig voorkomen worden.

33 De incidentele financiering van politieke partijen en hun wetenschappelijke instituten loopt af. De ChristenUnie investeert in de kwaliteit van de politiek, en maakt deze bezuiniging ongedaan.

Voor een bloeiend land

Uitgaven

34 Vorig jaar heeft de ChristenUnie de grote prijsstijging van treinkaartjes in 2024 kunnen voorkomen. Volgend jaar dreigen de treinkaartjes opnieuw fors duurder te worden. Die prijsstijging draaien we terug.

35 Vorig jaar is met de motie en de amendementen Bikker voorkomen dat het regionale OV zou verschralen, als gevolg van de gestegen brandstof- en personeelskosten. Om dit ook voor de komende jaren tegen te gaan, trekt de ChristenUnie 100 miljoen euro extra uit voor het regionaal OV.

36 Er is een aantal N-wegen in de regio met problemen rondom de verkeersveiligheid. De trekt ChristenUnie trekt 200 miljoen euro uit om de verkeersveiligheid sterk te verbeteren. Denk hierbij aan de N36 bij Mariënberg, N34 bij Hardenberg, de N46 (Groningen), de N48 bij Zuidwolde en de N57 bij Ouddorp.

37 In het hoofdlijnenakkoord wordt de Nedersaksenlijn genoemd, maar de benodigde middelen zijn er helaas niet voor uitgetrokken. De ChristenUnie maakt daarom een miljard euro vrij voor de Nedersaksenlijn.

38 Dat kernenergie van belang is bij de energietransitie staat buiten kijf. Vier kerncentrales is echter overkill, en is een onnodig dure keuze binnen de toekomstige Nederlandse energiemix. De ChristenUnie zet daarop in op twee kerncentrales.

39 Veel boeren dragen bij aan het agrarische natuur- en landschapsbeheer. Daar moet een goede vergoeding tegenoverstaan. De ChristenUnie steunt de door de coalitie voorgestelde verhoging hiervan, maar voegt eenmalig 100 miljoen toe om de structurele verhoging per 2026 hanteerbaar en uitvoerbaar te maken.

40 De coalitie heeft het transitiefonds voor het landelijk gebied grotendeels wegbezuinigd. Voor boeren is nog wel 5 miljard euro gereserveerd, waarmee de pijn van de mestcrisis voor veehouders verzacht kan worden, maar afgezien van de mooie structurele investeringen in agrarisch natuur- en landschapsbeheer, is er daarnaast geen geld meer voor het verbeteren van de natuur- en waterkwaliteit, terwijl dat heel hard nodig is. Zowel omdat we goed willen zorgen voor water en natuur, maar ook omdat vooral de Kaderrichtlijn Water tussen nu en 2027 nog een enorme inspanning van ons vraagt. De ChristenUnie trekt daarom voor natuur en water 1,5 miljard euro extra uit.

41 Voor mensen met zware beroepen is de pensioenleeftijd soms te hoog. Voor deze groep moet een fatsoenlijk vroegpensioen beschikbaar zijn. Daarom trekt de ChristenUnie de middelen uit om de RVU-regeling structureel te financieren.

Lasten

42 Schijf 1 omlaag, schijven 4 en 5 omhoog. Met de lichte verlaging van de energiebelasting op aardgas voor burgers is de belastingdruk op aardgas nog steeds veruit de hoogste ter wereld, terwijl grote verbruikers heel weinig energiebelasting betalen. We zetten daarom een stap naar een gelijker tarief voor iedereen.

43 Onder het motto 'de vervuiler betaalt' draait de ChristenUnie de accijnsverlaging op diesel voor agrarische toepassingen terug.

44 Onder het motto 'de vervuiler betaalt' verhoogt de ChristenUnie de vliegbelasting.

45 Onder het motto 'de vervuiler betaalt' beperkt de ChristenUnie de degressiviteit in de leidingwaterbelasting. Ook komt er een heffing op het gebruik van grondwater.

46 Onder het motto 'de vervuiler betaalt' introduceert de ChristenUnie een heffing op niet-afbreekbare smeermiddelen.

Voor een degelijke begroting

Uitgaven

47 Grote evenementen - zoals voetbalwedstrijden - die zwaar drukken op de politiecapaciteit via inzet van de Mobiele Eenheid (ME) zouden ook mee moeten betalen aan die inzet.

48 De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten: dat geldt ook voor de wijkverpleging. De ChristenUnie introduceert een inkomensafhankelijke eigen bijdrage van maximaal 5 euro per uur.

49 Al 9 jaar daalt de productiviteit per ambtenaar sterk. De overhead heeft schrikbarende vormen aangenomen. De ChristenUnie wil het primaire proces belonen en versterken, maar de niet-noodzakelijke en niet-productieve overhead zoveel als mogelijk wegsnijden. Daarom focussen we op eenvoud en rechtvaardigheid in beleid. Naast minder externe inhuur, coördinerende en communicatiemedewerkers willen we de ABD krimpen (minder ambtenaren in de hoogste salarisschalen) en het aantal dienstauto's mag omlaag.

50 Rond de AOW van ouderen die noodgedwongen op verschillende adressen wonen (bijvoorbeeld wanneer een partner in een verzorgingshuis woonachtig is) bestaan verschillende problemen. Doordat dit apart geregistreerd moet worden bij de SVB, lopen veel ouderen de alleenstaanden-AOW waar ze recht op hebben mis. Bovendien leidt dit tot een foutieve afwijzing van de aanvraag voor de alleenstaandeouderenkorting. Deze maatregel lost die problematiek op doordat de toewijzing van de alleenstaanden-AOW gebaseerd wordt op adresgegevens. Door de doorwerking naar gezamenlijke huishoudens levert deze maatregel per saldo geld op.

Lasten

51 Arbeidsmigratie wordt momenteel fiscaal gesubsidieerd. De ChristenUnie versobert die fiscale regelingen. De ETK-regeling wordt afgeschaft en de 30%-regeling wordt beperkt tot 20%. Tevens verhogen we het minimumbedrag voor de 30%-regeling, om deze faciliteit beter te richting op kenniswerkers.

52 Als je in Nederland bent opgegroeid, zijn er veel publieke middelen in je geïnvesteerd. Het is dan ook redelijk om van wat je verdient weer bij te dragen aan de publieke zaak. Als burgers vertrekken naar laagbelaste regimes, wordt het verschil in belastingdruk bijgeheven.

53 De coalitie verruimt de mogelijkheden voor grote bedrijven om rente af te trekken van hun winst. De ChristenUnie draait deze verruiming terug.

54 De ChristenUnie draait de verandering van de MKB-winstvrijstelling uit het hoofdlijnenakkoord terug.

55 Net als 'echt' dividend dient verkapt dividend belast te worden. Daarom vervalt de uitzondering op de dividendbelasting voor de inkoop van eigen aandelen.

56 De ChristenUnie wil de fiscale behandeling van aftrekposten bij pensioenopbouw in pijler 2 gelijktrekken met die van pijler 3. Dit betekent voornamelijk een verlaging van gederfde belastinginkomsten door de arbeidskorting.

57 De ChristenUnie verhoogt de vrijstellingen in de erfbelasting en schaft de verschillende tariefschijven af. Hiervoor in de plaats komt een uniform tarief van 19% voor eerstegraadsfamilie en 38% voor de overige categorieën. Hiermee gunnen we iedereen een grotere belastingvrije erfenis dan én wordt de belasting op geld ontvangen uit erfenissen tegelijk meer in lijn gebracht met de nu nog hogere belasting op inkomen ontvangen uit arbeid; daarbij blijven we in de tariefstelling rekening houden met de waarde van de familieband. Bovendien wordt het belastingstelsel hiermee weer een stukje eenvoudiger.

58 Met de voorgenomen verhoging van de btw voor een aantal categorieën blijft een aantal uitzonderingen in stand. Omdat het slecht uitlegbaar is om onderscheid te maken tussen verschillende vormen van cultuur (bioscopen versus musea) en vrijetijdsactiviteiten (hotels versus kampeerterreinen) laat de ChristenUnie deze uitzonderingen vervallen.

59 Het restant van de Wet Hillen schaffen we per 2025 af, waarmee we de ingewikkelde fiscale regelingen rond de eigen woning wat eenvoudiger maken. Het te betalen eigenwoningforfait voor mensen die gebruik maakten van deze regeling gaat hiermee omhoog.

60 De ChristenUnie verhoogt de alcoholaccijns taakstellend.